

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Ondřeje Mrákoty, soudkyně Michaely Bejčkové a soudce Zdeňka Kühna v právní věci žalobce: **Národní a sociální fronta, z. s.**, se sídlem Nemotice 178, zast. Mgr. Robertem Cholenským, Ph. D., advokátem se sídlem Bolzanova 461/5, Brno, proti žalovanému: **Úřad městské části Brno-střed**, se sídlem Dominikánská 264/2, Brno, zast. Mgr. Vitem Křížkou, advokátem se sídlem Bašty 413/2, Brno, ve věci ochrany před nezákonným zásahem žalovaného, o vyloučení soudkyně Krajského soudu v Brně JUDr. Jaroslavy Skoumalové z projednávání a rozhodnutí věci vedené u tohoto soudu pod sp. zn. 31 A 76/2019

t a k t o :

Soudkyně JUDr. Jaroslava Skoumalová, předsedkyně senátu Krajského soudu v Brně, **není vyloučena** z projednávání a rozhodování věci vedené u tohoto soudu pod sp. zn. 31 A 76/2019.

O d ů v o d n ě n í :

Předsedkyně senátu JUDr. Jaroslava Skoumalová oznámila přípisem ze dne 30. 9. 2019 podle § 8 odst. 3 soudního řádu správního předsedovi Krajského soudu v Brně, že zjistila důvod své podjatosti ve shora označeném řízení. Předsedkyně senátu spatřuje důvod k vyloučení z projednání a rozhodnutí věci ve skutečnosti, že advokát žalovaného od července roku 2012 do června roku 2014 pracoval u Krajského soudu v Brně jako člen realizačního týmu projektu *Zefektivnění činnosti soudů prostřednictvím posílení administrativních kapacit*. Advokát žalovaného vykonával v této funkci odbornou činnost související s rozhodovací činností soudu, která fakticky odpovídá činnosti asistenta soudkyně; s předsedkyní senátu jej pojil „*déletrvající kolegiální a přátelský vztah*“. Podle názoru předsedkyně senátu by mohly tyto skutečnosti vzbudit v očích žalobce i nestranného pozorovatele pochybnost o její nestrannosti při rozhodování. Dodala, že uvedené důvody se mohou týkat o ostatních členů senátu, jemuž předsedá.

Místopředseda Krajského soudu v Brně Mgr. Petr Pospíšil pověřený posouzením oznámení o podjatosti vyzval dne 1. 11. 2019 předsedkyni senátu, aby sdělila, zda její tehdejší vztah k advokátu žalovaného přesáhl běžnou úroveň kolegiálních vztahů mezi soudními osobami a zda jejich vztah (či kontakt) přetrvává do současnosti, případně s jakou intenzitou. Požádal též, aby projednala své oznámení s ostatními členy senátu a ti aby případně též připojili své vyjádření k věci.

Předsedkyně senátu reagovala na výzvu přípisem ze dne 2. 12. 2019. Sdělila, že se subjektivně necítí být podjatá, stejně tak ani ostatní členové senátu. Při podávání oznámení byla vedena pouze objektivními hledisky podjatosti pramenícími z přátelského a kolegiálního vztahu s advokátem žalovaného po dobu jeho působení u Krajského soudu v Brně a krátkodobě po jeho odchodu. Minimálně v posledním roce až dvou však jakékoli kontakty ustaly. Ostatní dva členové senátu, Mgr. Petr Sedlák, Ph. D., a JUDr. Václav Štencel, MA, sdělili, že nemají k věci, k účastníkům ani k jejich zástupcům žádný vztah; druhý jmenovaný doplnil, že advokát žalovaného pracoval na krajském soudě v době, kdy u něj sám ještě nepůsobil.

Místopředseda soudu předložil věc přípisem ze dne 28. 1. 2020 k posouzení Nejvyššímu správnímu soudu, neboť se při vědomí závěrů judikatury Evropského soudu pro lidská práva a NSS týkající se posuzování nestrannosti domnívá, že neexistuje legitimní důvod k pochybnostem o nepodjatosti předsedkyně senátu. Podle místopředsedy soudu lze vztah předsedkyně senátu a advokáta žalovaného hodnotit jako zcela běžný pracovní vztah postavený na principu přímé nadřízenosti a podřízenosti. Místopředseda soudu vzal v úvahu také časové hledisko, tedy skutečnost, že doba působení advokáta žalovaného mimo justici více než dvakrát převyšuje délku jeho pracovního poměru u krajského soudu a již před nějakou dobou ustaly i příležitostné kontakty mezi oběma aktéry. Místopředseda soudu uzavřel, že obavy předsedkyně senátu nelze považovat za objektivně odůvodněné, tím méně se oznámené důvody mohou týkat i ostatních členů senátu.

Podle § 8 odst. 1 s. ř. s. jsou soudci vyloučeni z projednávání a rozhodnutí věci, jestliže se zřetelem na jejich poměr k věci, k účastníkům nebo k jejich zástupcům je dán důvod pochybovat o jejich nepodjatosti.

Podle § 8 odst. 3 s. ř. s. soudce, který zjistí důvod své podjatosti, oznámí takovou skutečnost předsedovi soudu a v řízení zatím může provést jen takové úkony, které nesnesou odkladu. Předseda soudu na jeho místo určí podle rozvrhu práce jiného soudce nebo jiný senát. Má-li předseda soudu za to, že není dán důvod podjatosti soudce, nebo týká-li se věc předsedy soudu, rozhodne o vyloučení Nejvyšší správní soud usnesením, a jde-li o soudce, Nejvyššího správního soudu, jiný jeho senát.

Nestrannost soudce je především subjektivní psychickou kategorií, která vyjadřuje vnitřní psychický vztah soudce či soudkyně k projednávané věci (subjektivní test). Při posuzování námitek podjatosti je však třeba nestrannost vnímat i z hlediska objektivního (objektivní test), tedy zkoumat, zda skutečně existují objektivní okolnosti, které vyvolávají oprávněné pochybnosti o nezaujatosti soudce v konkrétním případě. Je však nutno mít též na paměti, že postup, kterým je věc odnímána zákonnému soudci, je postupem výjimečným, k němuž mohou vést jen výjimečné okolnosti.

Předmětem sporu je otázka, zda předchází „*přátelský a kolegiální*“ vztah předsedkyně senátu k advokátu žalovaného, který působil v letech 2012-2014 na krajském soudu ve funkci obdobné asistentu předsedkyně senátu, ob stojí v objektivním testu nestrannosti.

NSS se kolegiálním vztahem z hlediska posuzování podjatosti zabýval několikrát. Například v usnesení ze dne 16. 7. 2008, čj. Nao 76/2008-92, uvedl, že „*samotná skutečnost*

pokračování

existence pracovního vztahu na jednom pracovišti v minulosti, a to ani ve vztahu podřízený - nadřízený, nemůže bez dalších faktorů vést k pochybnostem o nestrannosti soudce“. Dále v usnesení ze dne 30. 7. 2015, čj. Nao 247/2015-27, NSS uvedl, že kolegiální vztahy mohou mít různou intenzitu a pouze při určité vyšší intenzitě mohou vyvolávat pochybnosti o tom, zda si soudce dokáže zachovat přirozenou schopnost nezaujatého řešení případu. V usnesení ze dne 16. 3. 2016, čj. Nao 41/2016-27, NSS vztáhl na rozhodování podjatosti soudce závěry rozsudku NSS ze dne 26. 6. 2013, čj. 1 Afs 7/2009-753, podle kterého sama skutečnost, že se úřední osoba zná se zástupcem účastníka řízení nebo se zástupcem osoby, na jejíž podnět bylo řízení zahájeno, či si s nimi dokonce tyká, neznamená, že lze důvodně pochybovat o nepodjatosti úřední osoby: „*Ke vzniku pochybností musí přistoupit další skutečnost, která posune tento kolegiální vztah do vztahu nadstandardního, ať už v pozitivním či negativním smyslu (např. společně trávené dovolené nebo vyostřený sousedský spor)*“. Také v usnesení ze dne 13. 3. 2013, čj. Nao 86/2014-15, NSS konstatoval, že vztah, který nepřekračuje standardní profesionální, resp. kolegiální známost v rámci soudcovského stavu, není objektivním důvodem pro založení pochybností o nepodjatosti rozhodujícího soudce.

Z citované judikatury vyplývá, že samotná existence pracovního vztahu v minulosti bez dalšího nezpůsobuje objektivně vnímanou podjatost. Aby bývalý kolegiální vztah vyvolal oprávněné pochybnosti o nezaujatosti soudce, musel by vybočovat z rámce běžného pracovního vztahu zejména svou povahou a intenzitou. Namísto je též zvažovat časové hledisko (srov. bod 11 usnesení NSS ze dne 27. 8. 2013, čj. Nao 41/2013-57).

NSS v posuzované věci neshledal skutečnosti, které by napovídaly o tom, že vztah mezi předsedkyní senátu a advokátem žalovaného překročil obvyklou kolegiální známost. Ostatně ani předsedkyně senátu nespatřuje ve vztahu jakýkoli nadstandardní prvek a subjektivně se necítí být podjatá. Předsedkyně senátu není s advokátem žalovaného v žádném kontaktu (ani příležitostném) po dobu minimálně jednoho roku. S ohledem na to má NSS za to, že ani z objektivního hlediska není důvod k pochybnostem o nepodjatosti předsedkyně senátu a jeho dalších členů.

Nejvyšší správní soud se proto ztotožnil s názorem místopředsedy soudu a uzavřel, že soudkyně JUDr. Jaroslava Skoumalová, předsedkyně senátu Krajského soudu v Brně, není vyloučena z projednávání a rozhodování věci vedené u tohoto soudu pod sp. zn. 31 A 76/2019

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 12. února 2020

Ondřej Mrákota
předseda senátu